

भारत का यजपत्र The Gazette of India बारत ਦਾ ਗੱਜ਼ਟ

असाधारण
EXTRAORDINARY

अमापारण
भाग-XIV-अनुभाग 1
PART-XIV-SECTION 1

भाग-XIV-अनुभाग 1
प्राधिकार से प्रकाशित

PUBLISHED BY AUTHORITY
ਸੱਤਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ

सं १]	नई दिल्ली,	शुक्रवार,	१ जुलाई, १९८८ / १० आषाढ़,	१९१०	(शक)	[खण्ड III
No. 1]	NEW DELHI,	FRIDAY, JULY 1, 1988 / ASADHA 10, 1910			(SAKA)	[VOL. III
ठं: १]	नਵੀਂ ਦਿੱਲੀ,	ਸੁਕਰਵਾਰ, १ ਜੁਲਾਈ, १९८८ / १० ਹਾੜ,	१९१०		(ਸ਼ਕ)	[ਜ਼ਿਲਦ III

विधि और न्याय मन्त्रालय

(विधायी विभाग)

नई दिल्ली, शुक्रवार, १ जुलाई, १९८८/१० आषाढ़ १९१० (शक)

रजिस्ट्रेशन ऑफ ब्रथस एण्ड डेथस एक्ट, 1969, गवर्नमेन्ट सेविंगज सर्टिफਿकੇਟਸ एक्ट, 1959, स्टੇट एग्रीकਲਚਰਸ कੈਫਿਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਏਕਟ, 1968, ਸੈਨਸਸ ਏਕਟ, 1948, ਲਾਈਫ ਇੱਨਸੋਰੇਂਸ (ਏਮਰਜੈਨਸੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜਨਜ) ਏਕਟ 1956, ਆਈਡੈਨਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਑ਫ ਪ੍ਰਿਜਨਰਜ ਏਕਟ, 1920, ਪੇਮੈਂਟ ਑ਫ ਟੈਕਸਿਜ (ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਑ਫ ਪ੍ਰਾਪਟੀ) ਏਕਟ, 1949 ਅਤੇ ਰੇਸਿਪ੍ਰਾਸਿਟੀ ਏਕਟ, 1943 ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾ਷ਟ੍ਰਪਤਿ ਦੇ ਪ੍ਰਾਧਿਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਿਏ ਜਾਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਧਿਕੁਤ ਪੀਠ (ਕੇਨਦ੍ਰੀਯ ਵਿਧਿ) ਅਧਿਨਿਯਮ, 1973 (1973 ਦਾ 50) ਦੀ ਘਾਰਾ 2 ਦੇ ਖਣਡ (ਕ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਮੌਤ ਉਨਕੇ ਪ੍ਰਾਧਿਕੁਤ ਪਾਠ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ।

MINISTRY OF LAW AND JUSTICE
(LEGISLATIVE DEPARTMENT)

The translations in Punjabi of the Registration of Births and Deaths Act, 1969, Government Savings Certificates Act, 1959, State Agricultural Credit Corporation Act, 1968, Census Act, 1948, Life Insurance (Emergency Provisions) Act, 1956, Identification of Prisoners Act, 1920, Payment of Taxes (Transfer of Property) Act, 1949, and Reciprocity Act, 1943 are hereby published under the authority of the President and shall be deemed to be the authoritative text thereof in Punjabi under clause (a) of Section 2 of the Authoritative Texts (Central Laws) Act, 1973 (50 of 1973).

ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ

(ਵਿਧਾਨ ਵਿਭਾਗ)

ਰਜਿਸਟਰਸ਼ਨ ਐਂਡ ਬਰਬਸ ਐਂਡ ਡੈਬਸ ਐਕਟ, 1969, ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਸੇਵਿੰਗਜ਼ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਸ ਐਕਟ, 1959,
ਸਟੇਟ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1968, ਸੈਨਸਸ ਐਕਟ 1948, ਲਾਈਫ ਇਨਸ਼ੁਰੇਸ਼ਨ (ਇਮਰਜੈਂਸੀ ਪ੍ਰੈਵਿਜਨਜ਼)
ਐਕਟ, 1956, ਆਈਡੀਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਨਰਜ਼ ਐਕਟ, 1920, ਪੇਮੈਂਟ ਐਂਡ ਟੈਕਸਿਜ਼ (ਟਰਾਂਸਫਰ ਐਂਡ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ)
ਐਕਟ, 1949 ਅਤੇ ਰੇਸਿਪ੍ਰੋਸਿਟੀ ਐਕਟ, 1943 ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸੱਤਾ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
ਅਤੇ ਸਤਾਯੁਕਤ ਪਾਠ (ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ, 1973 (1973 ਦਾ 50) ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖੰਡ (ੳ) ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ
ਸੱਤਾਯੁਕਤ ਪਾਠ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ।

ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਐਕਟ, 1948

(1948 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ : 37)

[1 ਮਾਰਚ, 1988 ਤਕ ਸੋਧੇ ਅਨੁਸਾਰ]

[3 ਸਤੰਬਰ, 1948]

ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁਤਲੱਕ ਕੁਝ ਕੁ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਲਈ ਉਪਬੰਧ
ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ।

ਕਿਉਂਤੇ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ, ਜਦ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਵਾਢਨੀ ਹੋਵੇ, ਜਨ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਨ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁਤਲੱਕ ਕੁਝ ਕੁ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨਾ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਹੈ;

ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਐਕਟ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :-

ਸੰਖੇਪ ਨਾਮ ਅਤੇ
ਵਿਸਤਾਰ।

1860 ਦਾ 45

1872 ਦਾ 1

1. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਐਕਟ, 1948 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।
(2) ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਹੈ।

2. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਘਤਾ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਐਕਟ, 1872 ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਿਸੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ, ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਰਥ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਾਫ਼ਜ਼ ਤਤਸ਼ਾਹੀ ਇਨੈਕਟਮੈਂਟ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਹਵਾਲਾ ਹੈ।

ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ
ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਨੈਕਟ-
ਮੈਂਟਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ
ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਬੇ
ਅਰਥਾਤ੍ਵ ਦਾ
ਨਿਯਮ।

3. ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਰਾਜ-ਬੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੈ, ਜਦ ਵੀ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਵਾਢਨੀ ਸਮੇਂ, ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਰੋਦੇ ਦਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕੇਗੀ, ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ
ਤੇ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ
ਦੁਆਰਾ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ
ਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ।

4. (1) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇਗਾਦਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਅੰਦਰ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਾਰਜ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕੇਗੀ।

ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਅਮਲੇ-
ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ।

(2) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ, ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਉਲਿਖਤ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਦੇਣ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਅਫਸਰਾਂ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੇ।

(3) ਇਸ ਨਿਮਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਖਤਿਆਰਤ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਖਤ ਕੀਤਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਲਈ ਠੀਕ ਤੌਰ ਤੇ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦਾ ਨਿਰਣੇਈ ਸਥਤ ਹੋਵੇਗਾ।

(4) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਜਿਹੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਨੂੰ ਡੈਲੀਗੋਟ ਕਰ ਸਕੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ।

ਲੋਕ ਸੇਵਕਾਂ ਵਜੋਂ
ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਅਥਾ-
ਰਿਟੀਆਂ ਦੀ
ਹੈਸੀਅਤ ।

ਕੁਝ ਕੁ ਸੂਰਤਾ ਵਿੱਚ
ਜਨ-ਗਿਣਤੀ
ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ
ਦਾ ਨਿਭਾਉਣਾ ।

5. ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸਭ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਾਰਜ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਅਤੇ ਸਭ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਅਫਸਰ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਘਤਾ ਦੇ ਅਰਥ ਅੰਦਰ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ ।

1860ਦਾ45

6. (1) ਜਿਥੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਅਥਾਰਿਟੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨਮਿਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇ, ਲਿਖਤੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਉਥੇ—

(ੳ) ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਲ ਸੈਨਾ, ਬਲ ਸੈਨਾ ਜਾਂ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਥਾਡੀ ਦੀ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਯੂਪ-ਪੋਤ ਦੀ ਕਮਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਰਿਕ ਅਫਸਰ,

(ਅ) ਕਿਸੇ ਪੋਤ ਦਾ ਚਾਰਜ ਜਾਂ ਕੰਟਰੋਲ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ (ਪਾਇਲਟ ਜਾਂ ਬੰਦਰਗਾਹ-ਮਾਸਟਰ ਦੇ ਸਿਵਾਏ) ਹਰਿਕ ਵਿਅਕਤੀ,

(ੳ) ਕਿਸੇ ਪਾਗਲਖਾਨੇ, ਹਸਪਤਾਲ, ਕਾਰ-ਘਰ, ਕੈਦਬਾਨੇ, ਸੁਧਾਰ-ਘਰ ਜਾਂ ਹਵਾਲਾਤ ਦਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਲੋਕ, ਦਾਨ-ਆਧਾਰੀ, ਪਾਰਮਕ ਜਾਂ ਸਿਖਿਆ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਇਨਸਾਰਜ ਹਰਿਕ ਵਿਅਕਤੀ,

(ਸ) ਕਿਸੇ ਸਰਾਂ, ਹੋਟਲ, ਬੋਰਡਿੰਗ-ਹਾਊਸ, ਰਿਹਾਇਸ਼-ਘਰ, ਉਤਪਰਵਾਸ ਡਿਪੂ ਜਾਂ ਕਲੱਬ ਦਾ ਹਰਿਕ ਰਖਵਾਲ, ਸਕੱਤਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ,

(ਹ) ਰੇਲਵੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਣਜਕ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਕ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਹਰਿਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਜਾਂ ਅਫਸਰ.
ਅਤੇ

(ਕ) ਅਜਿਹੀ ਅਚੁੱਕਵੀਂ ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਕੌਈ ਵਿਅਕਤੀ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਹਰਿਕ ਦਬੀਲਕਾਰਾ,

ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਕਮਾਨ ਜਾਂ ਚਾਰਜ ਅਧੀਨ ਹਨ ਜਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵਾਸੀ ਹਨ ਜਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਅਚੁੱਕਵੀਂ ਸੰਪੱਤੀ ਤੇ ਜਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ ਜਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੋਜਤ ਹਨ, ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਅਫਸਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ।

(2) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਭ ਉਪਬੰਧ, ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਸਭ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਜਿਹੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਤੱਵ ਦਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਨਿਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਉਪੇਖਿਆ ਕਰੇਗਾ ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 187 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ।

1860ਦਾ45

7. ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਅਥਾਰਿਟੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨਮਿਤ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇ ਅਜਿਹੇ ਲਿਖਤੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਥਾਈਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ,—

(ੳ) ਭੋਂ ਦੇ ਸਭ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਦਬੀਲਕਾਰਾਂ, ਭੋਂ-ਪਾਰੀਆਂ, ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਸੌਂਪਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ,

(ਅ) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ, ਨਗਰਪਾਲਕਾ, ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਕਾਂ, ਅਤੇ

(ਇ) ਕਿਸੇ ਫੈਕਟਰੀ, ਫਰਮ ਜਾਂ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਸਭ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਅਮਲੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ,

1860ਦਾ45

ਤੋਂ ਸੰਗ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਲਕਾਂ, ਦਬੀਲਕਾਰਾਂ, ਭੋਖਾਰੀਆਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸੈਪਦਾਰਾਂ ਦੀ ਭੋਖ ਤੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਜੋ ਫੈਕਟਰੀਆਂ, ਫਰਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਥਾਪਨਾਵਾਂ ਦੇ ਇਹਾਇਆਂ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਿਟੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਅਜਿਹੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਜੋ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ, ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰਣ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਘਤਾ ਦੇ ਅਰਥ ਅੰਦਰ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦੀ ਬਾਂਧ।

8. (1) ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਅਫਸਰ ਉਸ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਅੰਦਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਹ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਭ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਸਭ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਸਕੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਮਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

(2) ਹਰਿਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਉਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪਰੰਤੂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਟੱਬਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਇਸਤਰੀ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਇਸਤਰੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਜਾਂ ਮਿਰਤ ਪਤੀ ਦਾ ਜਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਉਹ ਰਵਾਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹੈ।

ਦਬੀਲਕਾਰ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨੰਬਰ ਚਿਪਕਾਉਣ ਦੇਵੇਗਾ।

9. ਕਿਸੇ ਮਕਾਨ, ਵਲਗਣ, ਪੋਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਨੂੰ ਦਬਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਹਰਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਦੀ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਜੋ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਵਾਜ਼ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਥਾਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਅਖਰ, ਨਿਸਾਨ ਜਾਂ ਨੰਬਰ, ਪੇਂਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਚਿਪਕਾਉਣ ਦੇਵੇਗਾ ਜੋ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਣ।

ਦਬੀਲਕਾਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦਾ ਭਰਿਆ ਜਾਣ।

10. (1) ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨਮਿਤ ਜਾਰੀ ਕਰੇ, ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਅਫਸਰ, ਅਜਿਹੇ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ, ਜਿਸ ਦੇ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨਿਵਾਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਣਜਕ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਕ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਫਸਰ ਕੌਲ ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚੀ ਇਸ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਛੱਡ ਸਕੇਗਾ ਜਾਂ ਛੱਡਵਾ ਸਕੇਗਾ ਕਿ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਅਜਿਹੇ ਘਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਲਿਖਤ ਭਾਗ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਬਾਰੇ, ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਅਪਣੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੋਜਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ, ਉਸ ਘਰ ਜਾਂ ਘਰ ਦੇ ਭਾਗ ਦੇ ਦਬੀਲਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਜਾਂ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਵੇਰਵੇ ਭਰੇ ਜਾਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਿਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ।

(2) ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਦੋਂ ਉਕਤ ਦਬੀਲਕਾਰ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਜਾਂ ਅਫਸਰ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ, ਅਜਿਹੇ ਘਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਭਾਗ ਦੇ ਵਾਸੀਆਂ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੋਜਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਭਰੇਗਾ ਜਾਂ ਭਰਵਾਏਗਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਦਸਖਤ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋੜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੀ ਗਈ ਅਤੇ ਦਸਖਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਨੁਸੂਚੀ, ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਅਫਸਰ ਦੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਅਫਸਰ ਨਿਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ, ਹਵਾਲੇ ਕਰੇਗਾ।

11. (1)(ੳ) ਕੋਈ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪੁਰਬਕ ਲੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ

ਢੱਨ।

ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤੇ ਅਰੋਪੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਕਰਤੱਹ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਾਜ਼ਬ ਤਨਿਦਿਹੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਜਾਂ ਉਪੇਖਿਆ ਕਰੇਗਾ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਤੱਹ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅੜਚਨ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਵੇਗਾ, ਜਾਂ

(ਅ) ਕੋਈ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਅਫਸਰ, ਜੋ ਇਹਾਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਠੇਸਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇਗਾ ਜਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਝੂਠੀ ਵਿਵਰਣੀ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ, ਜਾਂ, ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਵਿਵਰਣੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਾਂ

(ਥ) ਕੋਈ ਸਾਰਟਰ, ਸੰਕਲਨ ਕਰਤਾ ਜਾਂ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਅਮਲੇ ਦਾ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਹਟਾਏਗਾ, ਲੁਕੋਏਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪ੍ਰਦਾਏਗਾ ਜਾਂ ਨਸ਼ਟ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਹਾਰ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀਆਂ • ਸਾਰਣੀਆਂ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਂ ਜ਼ਹਾਫ ਪ੍ਰਦਾਏਣਾ ਸੰਭਾਵੀ ਹੋਵੇ, ਜਾਂ

(ਸ) ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਦਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਤੱਤ ਦੇਣ ਲਈ ਉਹ ਧਾਰਾ 8 ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਇਹਾਦੇ ਨਾਲ ਝੂਠਾ ਉਤੱਤ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਉਤੱਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇਗਾ, ਜਾਂ

(ਹ) ਕਿਸੇ ਘਰ, ਵਲਗਣ, ਪੋਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਥਾਂ ਨੂੰ ਦੱਖਲ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਵਾਜ਼ਬ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਛੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਕਰਨ ਦੇਣਾ ਉਸ ਤੋਂ ਧਾਰਾ 9 ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ

(ਕ) ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਅੱਖਾਂ, ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਜਾਂ ਨੰਬਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਪੈਂਟ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਚਿਪਕਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਹਟਾਏਗਾ, ਮਿਟਾਏਗਾ, ਬਦਲੇਗਾ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪ੍ਰਦਾਏਗਾ, ਜਾਂ

(ਖ) ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਅਨੁਸੂਚੀ ਭਰਨਾ ਲੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇਗਾ ਜਾਂ ਉਸ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਝੂਠੀ ਵਿਵਰਣੀ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ, ਜਾਂ

(ਗ) ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਦਰਤਰ ਵਿੱਚ ਅਣ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ,

ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇਗਾ, ਅਤੇ ਭਾਗ (ਅ) ਜਾਂ (ਥ) ਅਧੀਨ ਦੱਸ-ਸਿੱਧੀ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਦੀ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇਗੀ।

(2) ਜੋ ਕੋਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਹਿ ਦੇਵੇਗਾ, ਉਹ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇਗਾ।

12. ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਸੀਕਿਊਲਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਮਿਤ ਅਖਤਿਆਰਤ ਕਿਸੇ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੀ ਪੂਰਵ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

13. ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਥਾਰੇ ਦਿਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਉਕਾਈ ਲਈ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਗਠਦੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਸੀਕਿਊਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ :

ਪਰੰਤੂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਪੂਰਵ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

14. ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਅਦਨਾ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਉਕਾਈ ਦਾ, ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਗਠਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ, ਵਿਚਾਰਣ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

ਅਧਿਕਾਰਤਾ।

1872 ਦਾ 1

15. ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਥ ਦੇ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਕਿਤਾਬ, ਰਜਿਸਟਰ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ, ਜਾਂ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦਾ, ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਐਕਟ, 1872 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੀ ਕਿਤਾਬ, ਰਜਿਸਟਰ, ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦਾ ਕੋਈ ਦਿੰਦਰਾਜ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਿਸੇ ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਉਕਾਈ ਲਈ, ਜੋ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਗਠਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਾਦਤ ਵਜੋਂ ਗ੍ਰਹਿਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਦੇ
ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ
ਨਿਰੀਖਣ ਨਹੀਂ
ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ
ਅਤੇ ਨ ਹੀ ਉਹ
ਸ਼ਹਾਦਤ ਵਿੱਚ
ਗ੍ਰਹਿਣਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।

16. ਕਿਸੇ ਨਗਰਪਾਲਕਾ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਧੀ ਨਾਲ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਇਨੈਕਟਮੈਂਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ, ਨਗਰਪਾਲਕਾ ਅਥਾਰਿਟੀ, ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਾਰਜ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਹੋਰ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨਿਮਿਤ ਅਖਤਿਆਰਤ ਕਰੇ, ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ, ਕੋਈ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਤੇ, ਨਗਰਪਾਲਕਾ ਦੀ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਅਖਤਿਆਰਤ ਕਿਸੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾਏਗੀ।

ਨਗਰਪਾਲਕਾਵਾਂ ਵਿੱਚ
ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ
ਦੀ ਵਿੱਧੀ ਬਾਬਤ ਹੋਰ
ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਸਥਾਈ
ਮੁਅੱਤਲੀ।

17. ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਾਰਜ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨਿਮਿਤ ਅਖਤਿਆਰਤ ਕਰੇ, ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਸਮਝੇ, ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਿਟੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਖਰਚ ਤੇ (ਜੋ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਾਰਜ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਅਜਿਹੇ ਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਏਗਾ ਅਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਕੜਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਰਜ ਹੋਵੇ ਜੋ ਭਾਰਤ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਲਈ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਵਿਵਰਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਥਾਰਿਟੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਵਾਜ਼ ਹੈ।

ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ
ਸਾਰਾਂ ਦਾ ਦਿੱਤਾ
ਜਾਣ।

18. (1) ਕੋਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕੇਗੀ।

ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ
ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।

(2) ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਅਤੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਕੋਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਅਤੇ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਜਨ-ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਮ ਹਦਾਇਤਾਂ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕੇਗੀ।

(3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਾਰਿਕ ਨਿਯਮ, ਉਸ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ, ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਅਗੇ ਜਦ ਉਹ ਇਜ਼ਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੁਲ ਮੁਦੱਤ ਲਈ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਕ ਇਜ਼ਲਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਵੱਧ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜ਼ਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਇਜ਼ਲਾਸ ਜਾਂ ਕ੍ਰਮਵਰਤੀ ਇਜ਼ਲਾਸਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਮਗਰੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਜ਼ਲਾਸ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਉਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੂਪਭੇਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮ ਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਯਮ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ, ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪਭੇਦ ਕੀਤੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਅੰਪਰ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪਭੇਦ ਜਾਂ ਬਾਤਲਕਰਣ ਦਾ ਉਸ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।